

रेसुङ्गा नगरपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्ड : ८

संख्या : ३८ असोज ९ गते, शुक्रबार, २०८१

भाग-२

रेसुङ्गा नगरपालिकाको भूमि बैंक सम्बन्धी कार्यविधि, २०८१

कार्यपालिकाबाट स्वीकृत मिति : २०८१/०६/०८

प्रस्तावना:

विभिन्न कारणबाट देश विदेशबाट घर फर्केका र कृषि पशुपालन मार्फत आयआर्जन गरि आत्मनिर्भर बन्न खोज्ने नागरिकहरूलाई लक्षित गरि रेसुङ्गा नगरपालिकाभित्र रहेका बाझो जमिन घटाई खेतीयोग्य जमिनको क्षेत्रफल विस्तार गर्दै, कृषकहरूको मनोबल उच्च राख्न तथा बाँझो जमिनको उपयोगलाई भूमि बैंक मार्फत व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउनको लागि स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ बमोजिमको अधिकार प्रयोग गरि नगर कार्यपालिकाको मिति २०८१/०७/०७ को निर्णय बमोजिम यो कार्यविधि जारी गरिएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ

(क) यस कार्यविधिको नाम भूमि बैंक सम्बन्धि कार्यविधि, २०८१ रहनेछ ।

(ख) यो कार्यविधि कार्यपालिकाले निर्णय गरेको मितिदेखि लागु हुनेछ ।

२. परिभाषा: विषय र प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा:

(क) नगरपालिका भन्नाले रेसुङ्गा नगरपालिका बुझिन्छ ।

(ख) कार्यालय भन्नाले नगर कार्यपालिकाको कार्यालयलाई सम्झनुपर्दछ ।

(ग) प्रमुख भन्नाले रेसुङ्गा नगरपालिकाका कार्यालयका नगर प्रमुखलाई सम्झनुपर्दछ ।

(घ) संयोजक भन्नाले रेसुङ्गा नगरपालिकाका भूमि बैंकका संयोजक सम्झनुपर्दछ ।

(ङ) जनप्रतिनिधि भन्नाले रेसुङ्गा नगरपालिकाका, नगर प्रमुख, उपाध्यक्ष, वडाध्यक्ष, कार्यपालिका सदस्य र सभाका सदस्यहरूलाई सम्झनुपर्दछ ।

- (च) भूमि बैंक भन्नाले नगरपालिकाभित्र रहेका खेतीयोग्य बाँझो जमिनको उपभोग गर्नको लागि नगरपालिकाले संचालन गरेको कार्यक्रमलाई सम्झनुपर्दछ ।
- (छ) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत भन्नाले रेसुङ्गा नगरपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बुझाउनेछ ।
- (ज) कर्मचारी भन्नाले नगरपालिका अन्तर्गत कार्यरत सम्पूर्ण कर्मचारीलाई बुझाउने छ ।
- (झ) कार्यपालिका भन्नाले नगर कार्यपालिकालाई सम्झनु पर्दछ ।
- (ञ) वडा भन्नाले रेसुङ्गा नगरपालिका भित्रका वडाहरूलाई सम्झनुपर्दछ ।

३. भूमि बैंक व्यवस्थापन

रेसुङ्गा नगरपालिका भित्रका विभिन्न वडाहरूमा रहेका खेतीयोग्य बाँझो जमिनको प्रयोग गर्न स्थानीय श्रमको व्यवस्थापन गर्दै परम्परागत खेति प्रणालीलाई आधुनिक खेति प्रणाली मार्फत व्यवसायिक खेति गर्ने उदेश्यले भूमिको व्यवस्थापनको लागि स्थापना गरिएको एकीकृत बाँझो जमिनलाई निम्नानुसार व्यवस्थित गरिने छ ।

क) नगरपालिका भित्र रहेका कम्तिमा ३ रोपनीभन्दा बढी खेतीयोग्य जग्गा आफुले उपभोग नगरी खाली राखेको जग्गाधनीले अनिवार्य रूपमा अनुसूची-३ बमोजिमको ढाँचामा नगरपालिकामा निवेदन दिनुपर्नेछ ।

ख) बाँझो जग्गालाई उत्पादनका आधारमा **छुट्याइ** निम्न अनुसार वर्गीकरण गरिनेछ ।

वर्गीकरणको आधार (१००)	२०	१५	१०	५
सडकको पहुँच(२०)	मुख्य सडकसंग जोडिएको	चल्ती सडकबाट ३०० मिटर भित्रको	हिउदे सडकसंग मात्रै पहुँच भएको	सडकसंग पहुँच नभएको
सिंचाई(२०)	१२ महिना नै सहज सिंचाई हुने	६ महिना सिंचाई हुने	वर्षातमा मात्रै सिंचाई हुने	सिंचाई नहुने
उर्वराशक्ति (२०)	अति उर्वर	मध्यम उर्वर	न्यून उर्वर	रुखो पाखो
जैविक सुरक्षा (२०)	पूर्ण सुरक्षित	मध्यम सुरक्षित	आंशिक सुरक्षित	अति जोखिम

जग्गाको वर्गीकरण गर्ने क्रममा जम्मा १०० पूर्ण अंक मध्ये प्राप्त अंक ७५ भन्दा माथिका जग्गा **क वर्ग** ५० देखि ७५ अंक सम्मका जग्गा **ख वर्ग**, ३० देखि ५० अंक सम्मका जग्गा **ग वर्ग** र ३० भन्दा कम अंक प्राप्त गरेका जग्गा **घ वर्गमा** पर्दछन । साथै घ वर्गमा पर्ने जग्गालाई उपयुक्त मानिने छैन र छनोट पनि गरिने छैन ।

ग) उपदफा (क) बमोजिमको निवेदन पेश नगरी जग्गा बाँझो राखे जग्गाधनीलाई नगरपालिकाको तर्फबाट उपलब्ध गराइने सेवा सुविधाहरूबाट बन्चित गरि तोकिए बमोजिमको जरिवाना गर्न सकिनेछ ।

घ) उपदफा (क) र (ख) बमोजिमको जग्गाहरू नगरपालिकाको भूमि बैंकमा दर्ता हुनेछन ।

ङ) भूमि बैंकमा दर्ता रहेको बाँझो राखिएको खेतीयोग्य जमिनको उपयोग गरि कम्तिमा ३ रोपनीमा कृषि वा पशुपन्छी पालन गर्न चाहने कृषकलाई आवश्यकता आधारमा नियमानुसार जग्गा उपलब्ध गराइनेछ ।

- च) बाँझो राखिएको खेतीयोग्य जमिन उपभोग नगर्ने जग्गाधनीले आफ्नो नगरपालिकाले गरेको जग्गाको वर्गीकरण र उपयोग गर्न नसकेको मनासिव कारणको आधारमा निर्धारण गरिएको रकममा नगरपालिकालाई कम्तिमा ३ वर्षको लागि भाडामा दिनुपर्नेछ ।
- छ) उल्लेखित खेतीयोग्य जमिनमा अनिवार्य कृषि उपजहरूको उत्पादन, मौसमी तथा बेमौसमी तरकारी खेति वा अन्य नगदे बालि उत्पादन गर्नुपर्नेछ र अन्य बाँझो जमिनमा फलफूलका बिरुवा तथा पशुपन्छी पालन सम्बन्धि कार्यहरू गर्नुपर्नेछ । साथै अनिवार्य रूपमा बालि तथा पशुपन्छी बिमा गर्नु पर्नेछ ।
- ज) यस किसिमको जग्गामा नगरपालिकाको तर्फबाट समय समयमा प्राविधिक वा अन्य सहयोग उपलब्ध गराइनेछ ।
- झ) उत्कृष्ट कृषि उत्पादन तथा पशुपालन गर्ने कृषकलाई नगरपालिकाको तर्फबाट सम्मान गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- ञ) कृषकहरूले आफुले उत्पादन गरेको कृषि उपज आफैले बिक्रि वितरण गर्न नसकेको अवस्थामा नगरपालिकाले उचित मुल्यमा उत्पादित वस्तुहरूको बिक्रि वितरण गर्ने र नगरपालिकाको कृषि उपज संकलन केन्द्रमा ल्याउने व्यवस्था मिलाउन पहल गर्नेछ ।

४. कार्यसमिति गठन

भुमि बैंक कार्यसमिति गठन निम्नानुसार हुनेछ

• नगरपालिका उप-प्रमुख	संयोजक
• प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	सदस्य
• नगर कार्यपालिकाले तोकेको विषय विज्ञ	सदस्य
• वडा अध्यक्षहरू मध्येबाट नगर कार्यपालिकाले तोकेको १ जना	सदस्य
• कार्यपालिका सदस्यहरू मध्येबाट नगर कार्यपालिकाले तोकेको १ जना	सदस्य
• प्रमुख (पशु शाखा)	सदस्य
• प्रमुख (प्राविधिक शाखा)	सदस्य
• प्रमुख (नापी शाखा)	सदस्य
• प्रमुख (कृषि शाखा)	सदस्य-सचिव

५. कार्यसमितिको काम, कर्तव्य र अधिकार

भुमि बैंकको लागि कार्यसमितिमा काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिमका रहनेछनः

- क. भुमि बैंक सम्बन्धि कार्यविधि र जग्गा छनोट तथा मूल्यांकनका आधारहरू तयार गरि संयोजक मार्फत कार्यपालिकाबाट प्रमाणित गर्ने ।
- ख. भुमि बैंकमा बाँझो जग्गा दर्ता गर्न इच्छुक कृषकहरूका लागि सूचना प्रकाशित गरि म्यादभित्र प्राप्त निवेदनहरूका आधारमा निवेदन छानबिन गरि छनोट प्रक्रिया अगाडी बढाउने ।
- ग. जग्गाको अनुगमनको लागि योजना बनाउने र अनुगमनको लागि कृषकको जग्गा सम्म पुग्ने ।
- घ. भुमि बैंकमा दर्ता भएका बाँझो जग्गामा कृषि वा निवेदनहरूका आधारमा निवेदन उपर छानबिन गरि छनोट प्रक्रिया अगाडी बढाउने ।
- ङ. भुमि बैंकमा दर्ता भएका बाँझो जग्गामा कृषि वा पशुपन्छी पालन गर्न इच्छुक कृषकहरूका लागि सूचना प्रकाशित गरि म्यादभित्र प्राप्त निवेदनहरूका आधारमा निवेदन उपर छानबिन गरि छनोट प्रक्रिया अगाडी बढाउने ।
- च. भुमि बैंकमा दर्ता भएको जग्गा लिन ईच्छुक कृषकहरूको छनोट पश्चात जग्गा लिने कृषक र नगरपालिका बीच सम्झौता गर्न सिफारिस गरि सोको प्रक्रिया अगाडी बढाउने ।

छ. भूमि बैंक संचालनका लागि श्रोतको व्यवस्थापन गर्ने साथै बैंक खाता संचालन गर्ने ।

ज. भूमि बैंक संचालनका क्रममा आउन सक्ने समस्या, चुनौती तथा आवश्यकताहरूबारे अध्ययन गर्ने, सुची तयार गर्ने तथा सोको समाधानको लागि पहल गर्ने ।

६. बजेट /श्रोत व्यवस्था

क. भूमि बैंकमा रहेका जग्गाहरू भाडामा लिनको लागि आवश्यक रकमको व्यवस्था नगरपालिकाले मिलाउनुपर्नेछ ।

ख. नगरपालिकाले भूमि बैंक सम्बन्धि कार्य गर्दा नगरपालिकाले भूमि बैंकमा छुट्याएको रकमबाट गर्नुपर्नेछ। तर भूमि कोषमा आवश्यक रकमको अभाव भएमा नगरपालिकाले बचत रहने अन्य श्रोतबाट समेत खर्च भुक्तानी गर्न सक्नेछ।

ग. यसरी खर्च गरिएको रकमको हिसाब नगरपालिकाले बेग्लै राख्नुपर्नेछ र सोको विवरण प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत मार्फत नगर कार्यपालिकामा पेश गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ ।

घ. आवश्यकतानुसार कृषि ज्ञान केन्द्र लगायतका संस्थाहरूसंग समेत समन्वय गरि नगरपालिकाले संयुक्त साझेदारीमा संचालनलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

ङ. कोषको लेखापरीक्षण र कोषमा संचित रकम सम्बन्धमा आउदो आ.व. मा जिम्मेवारी सनेगरी व्यवस्था गरिनेछ ।

७. विविध

क. यस कार्यविधिमा कार्यान्वयन गर्दा केहि दुविधा पर्न गएमा नगरपालिकाले आवश्यक निर्णय गरि त्यस्तो बाधा अडकाउ फुकाउको आवश्यक व्यवस्था गर्न सक्नेछ ।

ख. यस कार्यविधिमा नगर कार्यपालिकाले आवश्यकता अनुसार हेरफेर गर्न सक्नेछ ।

ग. अनुदान एवं भाडा रकम सिफारिस गर्ने अधिकार भूमि बैंक संचालक समितिलाई हुनेछ ।

अनुसूची- १

भूमि बैंकमा जग्गा दर्ता गर्नका लागि आवेदन माग गर्ने सम्बन्धि सूचना
प्रथम पटक प्रकाशित मिति.....

यस रेसुझा नगरपालिका. नगर कार्यपालिका कार्यालयले आ.व मा भूमि बैंक स्थापना गरि बाँझो जग्गामा कृषि तथा पशुपन्छी पालन कार्यक्रम संचालन गर्न लागेकोले आफ्नो जग्गा बाँझो भएका कृषकले यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले १५ दिनभित्र आवेदन पेश गरि आफ्नो बाँझो जग्गा नगरपालिकाको भूमि बैंकमा दर्ता गर्नुहुन सबै नगरपालिका बासि कृषक वर्गहरूमा अनुरोध गरिन्छ ।

आवश्यक कागजात:

- ❖ अनुसूचि २ बमोजिमको ढाँचामा निवेदन
- ❖ अनुसूची ३ बमोजिमको ढाँचामा जग्गाको विवरण
- ❖ नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि

- ❖ जग्गाधनी प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि
- ❖ नापी नक्सा

अनुसुची- २

मिति.....

श्री अध्यक्ष ज्यू

रेसुङ्गा नगरपालिका, भुमि बैक, २०८१

तम्घास, गुल्मी

विषय :- भुमि बैकमा जग्गा दर्ता गरिपाउँ ।

प्रस्तुत विषयमा रेसुङ्गा नगरपालिका कार्यालयबाट मिति मा
प्रकाशित सार्वजनिक सूचना बमोजिम मेरो जग्गा बिगत वर्ष देखि

बाँझो रहेकाले उक्त भूमि बैकमा दर्ता गर्न इच्छुक भएकाले अनुसूची बमोजिमको ढाँचामा जग्गाका विवरण भरि यो निवेदन पेश गरेको छु ।

निवेदक :-

नाम:

ठेगाना:

दस्तखत:

सम्पर्क न.

अनुसूची- ३

दफा ३ को उपदफा १ (क) सँग सम्बन्धित
(बाँझो जग्गा भूमि बैकमा दर्ताको लागि जग्गाको विवरण)

- जग्गाधनीको नाम थर
 - ठेगाना : रेसुङ्गा नगरपालिका, वडा नं. टोल
 - सम्पर्क नं. कित्ता नं. सिट नं.
 - जग्गा रहेको स्थानको ठेगाना: रेसुङ्गा नगरपालिका, वडा नं....., टोल/स्थान.....
१. जग्गाको विवरण:
- क. जग्गा देखि मुख्य/चलती सडक सम्मको दुरी :
 - ख. चलती सडक देखि टाढाको जग्गा भए हिउँदे सडकको पहुँच भए/नभएको :.....
 - ग. सिंचाइको व्यवस्था भए/नभएको :
 - घ. वर्षमा कति महिना सिंचाई गर्न पुग्ने ?
 - ड. नजिकै पानीको श्रोत भए/नभएको :

- च. पानीको श्रोत भए कति मिटर टाढा रहेको ?
- छ. जग्गाको बनोट (खेत/सम्मो बारी/भिरालो बारी/रुखो बारी/खरबारी):
- ज. माटोको प्रकार (रातो/कालो/बलौटे/ढुंगा गिट्टी मिक्स भएको)
- झ. जग्गामा विगतका वर्षमा के-के उत्पादन/खेति गरिएको ?
- ञ. जग्गा बाँझो रहेको अवधि :
- ट. जग्गा नजिकै झाडी/ठुलठुला रुख बिरुवा/जंगल भए/नभएको ?
- ठ. जीवजन्तु तथा चराचुरुङ्गीहरुबाट कतिको सुरक्षित (पूर्ण/मध्यम/आंशिक सुरक्षित/जोखिममा)
.....
- ड. भिरालो/सम्मो बारी/खेत छ भने संख्या र क्षेत्रफल कति कति छ ?
- ढ. जग्गाको जम्मा क्षेत्रफल :
- ण. जग्गा एकै ठाउँमा रहेको वा फरक फरक ठाउँमा रहेको ?
- त. फरक फरक ठाउँमा रहेको भए ठाउँ अनुसार जग्गाको क्षेत्रफल :
.....
.....
२. भाडा दिन चाहेको अवधि (कम्तिमा ३ वर्ष).....
३. जग्गा सम्बन्धि अन्य कुराहरु भए खुलाउने :
.....
४. आफ्नो मुख्य व्यवसाय
५. परिवारमा जम्मा सदस्य संख्या बैदेशीक रोजगारमा गएको संख्या
.....नेपालमा रोजगारी प्राप्त गरेको संख्याबेरोजगार
संख्या.....
- ६.बाँझो जग्गा आफैले प्रयोग गर्न नसक्नुको कारण.....

संलग्न गर्नु पर्ने कागजात :

- क.जग्गाधनिको नागरिकताको प्रमाण पत्रको प्रतिलिपि
- ख.जग्गा धनि प्रमाण पुर्जाको प्रतिलिपि
- ग. नापी नक्सा

मिति :

हस्ताक्षर :

अनुसुची ४

दुई पक्षीय सम्झौता पत्र (नगरपालिका र बीचको)

रेसुङ्गा नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यलयले आ.व.०८१/०८२ मा भुमि बैक स्थापना गरि संचालन गर्न लागेको कृषि तथा पशुपन्छी पालन सम्बन्धि कार्यक्रमको लागि रेसुङ्गा नगरपालिका (यस पछि प्रथम पक्ष भनिने) र आफ्नो बाँझो जग्गा भुमि बैकमा दर्ता गर्ने कृषक(यस पछि दोस्रो पक्ष भनिने) बीच तपशिल बमोजिमको शर्तनामा पालन गर्ने गराउने गरी यो सम्झौता गरिएको छ ।

शर्तहरू

१. दोस्रो पक्षले आफ्नो जग्गा भुमि बैकमा दर्ता गरि कम्तिमा ३ वर्षको लागि प्रथम पक्षलाई दिनुपर्ने छ ।

२. प्रथम पक्षले जग्गा लिएवापत दोस्रो पक्षलाई जग्गाको वर्गीकरणका आधारमा क,ख र ग वर्गको जग्गालाई क्रमशः प्रति वर्ष प्रतिरोपनी रु.१०००।— रु ७०० । — रु १०० । का दरले नगद रकम दिईने छ ।
३. प्रथम पक्ष र दोस्रो पक्ष बीच धिविधा वा विवाद उत्पन्न भएमा रेसुङ्गा कार्यपालिकाले रेसुङ्गा नगरपालिका भूमि बैंक सम्बन्धि कार्यविधि ,२०८१ मा आधारित रही विवाद समाधान गरिने छ ।
४. अन्य कुरा प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

प्रथम पक्षको तर्फबाट

नाम :

पद

हस्ताक्षर

कार्यालयको नाम

छाप

मिति

दोस्रो पक्षको तर्फबाट

नाम :

पद

हस्ताक्षर

कार्यालयको नाम

छाप

मिति

रोहवर /साक्षी

प्रथम पक्षको तर्फबाट

नाम

पद

हस्ताक्षर.....

दोस्रो पक्षको तर्फबाट

नाम

पद.....

हस्ताक्षर.....

अनुसूची ५

भूमि बैंकमा जग्गा दर्ता गर्न आवेदन माग सम्बन्धि सुचना :

(प्रथम पटक प्रकाशित मिति))

यस रेसुङ्गा नगरपालिका, नगर कार्यपालिकाको कार्यालयले आ.व. २०८१/८२ मा भूमि बैंक स्थापना गरि कृषि तथा पशुपन्छी पालन कार्यक्रम संचालन गर्न लागेमा यस नगरपालिकाको भूमि बैंकमा दर्ता भएको जग्गा प्रयोग गरि कृषि तथा पशुपन्छी पालन सम्बन्धि कार्यक्रम संचालन गर्न इच्छुक कृषक /कृषक समुहले यो सुचना प्रकाशित भएको मितिले १५ दिन भित्रमा आवेदन पेश गर्नुहुनु सबै नगरपालिकावासी कृषक वर्गमा अनुरोध गरिनेछ ।

आवश्यक कागजातहरु :

- . अनुसूची ६ बमोजिमको ढाँचामा निवेदन
- . अनुसूची ७ बमोजिमको ढाँचामा अपेक्षित जग्गाको विवरण ,
- . नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र प्रतिलिपि ।

अनुसूची - ६

बाँझो जग्गा उपयोग गरी कृषि कार्य गर्नका लागि दिने निवेदनको ढाँचा :

मिति :.....

श्री अध्यक्ष ज्यू

रेसुङ्गा नगरपालिका, भूमि बैक, २०८१

तम्घास, गुल्मी ।

विषय:- भूमि बैक मार्फत जग्गा उपलब्ध गराईपाउँ ।

प्रस्तुत विषयमा रेसुङ्गा नगरपालिका भूमि बैंक, २०८१, तम्घास गुल्मी मार्फत कृषक/ कृषक समुह / सहकारी / फर्मले उक्त भूमि बैंकमा रहेको बाँझो जग्गामा खेति गर्न इच्छुक भएकोले अनुसुचि बमोजिमको ढाँचामा विवरण भरी निवेदन पेश गरेको छु ।

निवेदक :

नाम :

ठेगाना :

दस्तखत :

सम्पर्क नं. :

अनुसूची- ७

बाँझो जग्गा उपयोग गरी कृषि कार्य गर्नका लागि अपेक्षित जग्गाको विवरण :

- जग्गाधनीको नामथर :
- ठेगाना : रेसुङ्गा नगरपालिका, वडा नं. टोल :
- सम्पर्क नं. :
- वर्ग : क /ख /ग /घ
- क्षेत्र/भूगोल :

- क्षेत्रफल :
- बनोट :
- आफुले गर्न चाहेको/गर्ने खेती/व्यवसाय :
- अपेक्षित सेवा/सुविधा :
- एकल गर्ने वा समूहमा :
- खेती गर्न चाहेको अवधि :
- जग्गा सम्बन्धि अन्य कुरा भए खुलाउने :
- आफ्नो मुख्य व्यवसाय :
- परिवारमा सदस्य संख्या :

संलग्न कागजात:

- नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र :
- मिति :
- हस्ताक्षर :

अनुसूची- ८

दुई पक्षीय सम्झौता पत्र (नगरपालिका र जग्गा लिने बिचको)

रेसुङ्गा नगरपालिकाबाट भूमि बैंक स्थापना गरी आ.व. २०८१/८१ संचालन गरिने कृषि तथा पशुपन्छी पालन कार्यक्रमको लागि रेसुङ्गा नगरपालिका, नगर कार्यपालिकाको कार्यालय (यसपछि प्रथम पक्ष भनिने) र कृषक/कृषक समुह श्री (यसपछि दितीय पक्ष भनिने) बिच तपसिलको बुँदाहरुमा रही कार्यक्रम सफल रूपले संचालनार्थ यो सम्झौता गरिएको हो ।

शर्तहरु:

- प्रथम पक्षले कार्यक्रम संचालनको लागि दोश्रो पक्षलाई प्राविधिक सहजीकरण गर्नुपर्नेछ ।
- दोश्रो पक्षले कार्य सुरु गरेदेखि समापन गरुन्जेल प्रथम पक्षसँग समन्वय तथा सहकार्य गर्नुपर्नेछ ।

- दोश्रो पक्षले खेतीयोग्य जमिन छु भने अनिवार्य कृषि उपजहरुको मौसमी — बेमौसमी तरकारी खेति वा अन्य नगदेबाली उत्पादन गर्नुपर्ने छु भने अन्य बाँझो जमिनमा फलफूलका बिरुवा तथा पशुपन्छी पालन सम्बन्धि कार्यहरु गर्नुपर्नेछु ।
- दोश्रो पक्षले अनिवार्य रुपमा बाली बिमा तथा पशुपन्छी बिमा गर्नुपर्नेछु ।
- प्रथम पक्षले दोश्रो पक्षद्वारा उत्पादित कृषि उपज बिक्रि वितरणमा सहयोग गर्नेछु ।
- दोश्रो पक्षले कम्तिमा ३ रोपनी क्षेत्रफलको जग्गा लिई कृषि कार्य संचालन गर्नेछु र प्रथम पक्षले नियमित रुपमा अनुगमन कार्य गर्नेछु ।
- अन्य कुराहरु प्रचलित कानुन बमोजिम हुनेछु ।

प्रथम पक्षको तर्फबाट:

नाम :
 पद :
 हस्ताक्षर :
 कार्यालयको नाम :
 छाप :
 मिति :

दोस्रो पक्षको तर्फबाट:

नाम :
 पद :
 हस्ताक्षर :
 छाप :
 मिति :

रोहवर/साक्षी

प्रथम पक्षको तर्फबाट

नाम :
 पद :
 हस्ताक्षर :

दोस्रो पक्षको तर्फबाट

नाम :
 पद :
 हस्ताक्षर :

आज्ञाले,
 बाबुराम पल्ली
 प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत